



**FÖRVALTNINGSRÄTTEN**  
**I MALMÖ**  
Avdelning 1  
Anna Aktermo

**DOM**  
**2011-02-10**  
Meddelad i  
Malmö

Mål nr  
15115-10 E, 15165-10 E,  
15166-10 E, 15227-10 E

Sida 1 (9)

### SÖKANDE

LVI Low Vision International AB  
Verkstadsgatan 5  
352 46 Växjö

Ombud:

Advokat Tomas Eliasson  
Jur. Kand. AnnaMalin Petré  
Advokatfirman Delphi AB  
Stora Nygatan 64  
211 37 Malmö

KONTOHÅLLNING	
2011-02-10	
Avd	
Dnr	
Doss	

Avd
Dnr
Doss

### MOTPARTER

Region Skåne  
291 89 Kristianstad

mål nr 15115-10 E

Landstinget Blekinge  
371 81 Karlskrona

mål nr 15165-10 E

Landstinget Kronoberg  
Box 1223  
351 12 Växjö

mål nr 15166-10 E

Landstinget Halland  
Box 517  
301 80 Halmstad

mål nr 15227-10 E

### SAKEN

Överprövning enligt lagen om offentlig upphandling (LOU); i dess lydelse före den 15 juli 2010

### DOMSLUT

Upphandlingarna ska rättas, såvitt avser produktområde B (portabelt system kopplat till datorn), på så sätt att ny utvärdering ska ske varvid LVI:s pris utan tillbehör i form av läsbord ska användas.

Dok.Id 47271

Postadress  
Box 4522  
203 20 Malmö

Besöksadress  
Kalendegatan 6

Telefon  
040-35 35 00

E-post: [forvaltningsrattenimalmo@dom.se](mailto:forvaltningsrattenimalmo@dom.se)

Telefax  
040-97 24 90

Expeditionstid  
måndag – fredag  
08:00-16:00

**YRKANDEN M.M.**

Region Skåne, Landstinget Blekinge, Landstinget Kronoberg och Landstinget Halland (Landstingen) genomför med ett öppet förfarande samordnade upphandlingar av Synhjälpmedel, dnr 1001324, Landstingen har avseende produktområde B (portabelt system kopplat till datorn) beslutat att anta anbud från Polar Print.

LVI Low Vision International AB (LVI) har ansökt om överprövning av upphandlingarna såvitt avser produktområde B och yrkat att upphandlingarna i denna del ska rättas på så sätt att Polar Prints anbud förkastas alternativt att LVI:s anbud antas med hänsyn till att bolaget lämnat det ekonomiskt mest fördelaktiga anbudet.

Landstingen har bestritt bifall till yrkandena.

Förvaltningsrätten i Malmö, Förvaltningsrätten i Växjö och Förvaltningsrätten i Halmstad har den 26 november 2010 förordnat att upphandlingarna, såvitt avser produktområde B, inte får avslutas intill dess annat beslutas. Förvaltningsrätten i Växjö och Förvaltningsrätten i Halmstad har den 29 respektive 30 november 2010, efter samråd med Förvaltningsrätten i Malmö, beslutat att överlämna sina mål till Förvaltningsrätten i Malmö för gemensam handläggning.

**PARTERNAS ARGUMENTATION****LVI:***Skall-krav*

Landstingen har avseende produktgrupp B antagit anbud från Polar Print trots att Polar Print inte uppfyller skall-krav 12 att "maximal förstoring ska vara minst 40x vid en skärmstorlek på 15". Polar Print har erbjudit Lands-

tingen produkten ClearNote. Det framgår tydligt på tillverkarens hemsida att produkten endast klarar att förstora 4-40x på 17" skärm. Detta motsvarar ostridigt maximalt 35x på en 15" bildskärm. Av anbudsinbjudan framgår att bilagor som styrker anbudsspecifikationen i kravspecifikationen ska bifogas anbudet. Polar Print har inte genom insända handlingar styrkt kravet. Den av Landstingen åberopade användarmanualen styrker endast det första ledet i skall-kravet. Av Landstingens e-mejl dagtecknat den 25 november 2010 från ansvarig upphandlare samt den aktuella tillverkarens publika data, framgår med tydlighet att skall-kravet inte är uppfyllt. Anbudsgivare ska enligt punkten 1.2.9. i anbudsförfrågan skicka in varuprover på alla offererade artiklar, i det skick och med den utrustning anbudet avser. Varuprovet som skickades in uppfyllde inte kravet.

#### *Pris*

Landstingen har gjort en felaktig beräkning av priset på LVI:s produkt för Portabelt system. LVI angav ett pris för sitt Portala system om 19 500 kr med tillbehöret läsbord och 18 000 kr utan tillbehöret läsbord, vilket tydligt framgår av LVI:s anbud. Polar Print har lämnat ett anbud avseende Portabelt system om 18 900 kr vilket dock ostridigt inte omfattade läsbord. LVI:s pris för det Portabla systemet i grundutförande, dvs. utan läsbord, är lägre än Polar Prints. När Landstingen jämförde priserna mellan de olika anbudsgivarna jämfördes LVI:s pris för ett Portabelt system med läsbord med Polar Prints pris för Portabelt system utan läsbord. Jämförelse av olika priser vid framtagandet av utvärderingssumman står i strid med principen om likabehandling. Landstingen skulle ha nollställt anbuden och jämfört priserna. Hade LVI:s och Polar Prints prisuppgifter behandlats i enlighet med likabehandlingsprincipen hade LVI:s portabla system efter avräkningar varit 1 500 kr billigare än Polar Prints portabla system. Det ekonomiskt mest fördelaktiga anbudet har med anledning av det anförda inte antagits.

LVI och Polar Print fick samma slutliga prisbild/utvärderingssumma. Vid samma prissumma ska enligt anbudsintjudan det anbud antas som har lägst inköpspris på efterfrågat hjälpmedel i grundutförande. Läsbord ingår inte i Polar Prints portabla system. Vid prisjämförelsen borde LVI:s pris utan läsbord (18 000 kr) jämföras med Polar Prints pris (18 900 kr). Av LVI:s bruksanvisning, prislista och kravspecifikation som bifogats anbudet framgår med all önskvärd tydlighet att ett portabelt läsbord är tillbehör med priset 1 500 kr. Av de båda senare dokumenten framgår även att Magni-Link Student Addition i grundutförande kostar 18 000 kr. LVI har i position 18 i kravspecifikationen lämnat pris avseende såväl inklusive som exklusive läsbord för att förtydliga att läsbordet inte ingår i produktens grundutförande. Anledningen till att LVI angett priset för produkten såväl inklusive som exklusive är att det av kravspecifikationen framgår att priset i position 18 (vilket utgör utvärderingssumman) skall beräknas på position 1-14. Position 14 avser tillbehöret läsbord. Det framgår inte någonstans att priset i position 18 utgör vad Landstingen anser vara grundutförande, utan enbart att detta är den s.k. utvärderingssumman.

### **Landstingen:**

#### *Skall-krav*

Polar Print har i sitt anbud uppgett att skall-kravet 12 uppfylls. Vidare framgår av den användarmanual som lämnats in av Polar Print tillsammans med övriga delar av bolagets anbud att offererad produkt uppfyller ställt skall-krav. Anledning att betvivla att dessa uppgifter varit korrekta saknas. LVI har självfallet inte full tillgång till information om sina konkurrenters utvecklingsarbete och därmed inte möjlighet att avgöra huruvida en viss offererad produkt uppfyller ett uppställt krav. Landstingen kan konstatera att den av Polar Prints offererade produkten uppfyller det ställda kravet att maximal förstoring ska vara minst 40x vid en skärmstorlek på 15". Kravspecifikationens kommentarsfält innebär en möjlighet för anbudsgivarna att hänvisa till var i anbudet det finns dokumentation som styrker anbuds-

givarens svar. Det är inte nödvändigt att för samtliga svar bifoga dokument som styrker svaret. Inte någon av anbudsgivarna har valt att kommentera/styrka samtliga svar. Inte heller LVI har styrkt sitt jakande svar, punkten 12, att offererad produkt uppfyller kravet att maximal förstoring ska vara mins 40x vid en skärmstorlek på 15". LVI:s påstående att denna slags enkla uppgifter ska styrkas i anbudsbilaga är således inte korrekt.

#### *Pris*

Som framgår av förfrågningsunderlaget, bilaga 2 ("Kravspec"), punkt 14, är tillval i form av ett portabelt läsbord ett bör-krav som kan rendera poäng vid utvärderingen. LVI har valt att offerera produkten inklusive läsbord. LVI har således valt att offerera en dyrare produkt för att därigenom kunna uppfylla alla bör-krav. LVI hade alternativt kunnat välja att offerera produkten exklusive det portala läsbordet och därigenom offerera produkten till ett lägre pris, men utan poängtilldelning. Möjligheten att agera på detta sätt är helt i enlighet med vad som anges i förfrågningsunderlaget. Förutsättningarna för hur utvärderingen skulle ske har varit tydliga för samtliga anbudsgivare och något tvivel kring detta har inte funnits. LVI har som prisuppgift för den offererade produkten tydligt angett 19 500 kr. Noterbart är att Landstingen endast har efterfrågat en prisuppgift för den produkt som offereras. Den omständigheten att LVI inom parantes även angett en annan prisuppgift för produkten exklusive läsbord saknar därmed betydelse. LVI önskar uppenbarligen att den av LVI offererade produkten vid utvärderingen skulle ha tilldelats poäng för uppfyllelse av kravet i punkten 14 att inkludera läsbord samtidigt som det lägre priset för produkten exklusive läsbord skulle ha utvärderats. Detta är självfallet inte möjligt.

Landstingen har vid utvärderingen för att särskilja Polar Prints och LVI:s anbud haft att jämföra priset för den av LVI i grundutförande offererade produkten med Polar Prints i grundutförande offererade produkt. Landstingen ifrågasätter inte att LVI hypotetiskt hade kunnat offerera ett porta-

belt system till dator utan läsbord. Inte heller ifrågasätts att LVI i produktbilagor rubricerar detta som ett ”grundutförande”. Landstingen har med det i upphandlingsunderlaget använda uttrycket ”grundutförande” självfallet endast avsett ett begrepp som tillämpas lika för samtliga anbudsgivare, nämligen såsom offererat grundutförande i denna upphandling. LVI har som grundutförande valt att offerera produkten inklusive läsbord till priset 19 500 kr, att jämföras med Polar Prints offererade grundutförande till priset 18 900 kr. Vinnande anbud har således avgetts av Polar Print.

## DOMSKÄL

### Relevanta bestämmelser

En upphandlande myndighet ska enligt 1 kap. 9 § LOU behandla leverantörer på ett likvärdigt och icke-diskriminerande sätt samt genomföra upphandlingar på ett öppet sätt. Vid upphandlingar ska vidare principerna om ömsesidigt erkännande och om proportionalitet iakttas.

Av 16 kap. 1 och 2 §§ LOU framgår att förvaltningsrätten kan pröva om en upphandlande myndighet har brutit mot någon bestämmelse i lagen och, på talan av en leverantör som lidit eller kan komma att lida skada, besluta att en upphandling ska göras om eller får avslutas först sedan rättelse gjorts. Därvid gäller att förvaltningsrätten endast prövar de särskilt angivna frågor som sökanden tar upp.

### Förvaltningsrättens bedömning

#### *Skall-krav*

LVI har gjort gällande att vinnande anbudsgivare Polar Print inte uppfyller det enligt förfrågningsunderlaget obligatoriska kravet i punkten 12 i kravspecifikationen att maximal förstoring ska vara minst 40x vid en skärmstorlek på 15” och har därvid bl.a. anfört att det av Polar Prints inlämnade handlingar inte visar att kravet är uppfyllt. Av förfrågningsunderlagets punkt 2.1. samt vad som framkommit i frågor och svar angående denna

punkt framgår dock att det inte krävs att handlingar som styrker att varje kravpunkt, som besvaras med ja/nej av anbudsgivarna, ska lämnas in. Att Polar Print inte inlämnat handlingar som styrker att kravet är uppfyllt kan således i sig inte föranleda ett ingripande enligt LOU.

För det fall upphandlande myndighet inte har kontrollerat att ett uppställt obligatoriskt krav är uppfyllt och det i samband med en överprövning visar sig att så inte är fallet vad avser det vinnande anbudet – som därmed rätteligen skulle ha avvisats - kan ett ingripande enligt LOU bli aktuellt, förutsatt att sökande tillfogats skada till följd av att så inte har skett. Frågan är därför om det kan anses visat att vinnande anbud inte uppfyller det nu angripna kravet. Av Landstingens e-mejl dagtecknat den 25 november 2010 från ansvarig upphandlare, vilket åberopats av sökande, kan enligt förvaltningsrätten utläsas att Landstingen försäkrat sig om att skall-kravet på den offererade produkten kommer att vara uppfyllt vid avtalsstart. Det framgår inte av förfrågningsunderlaget att det obligatoriska kravet ska vara uppfyllt redan innan avtalsstart. Ett sådant krav torde dessutom vara att betrakta som oproportionerligt och därmed otillåtet. Förvaltningsrätten finner mot denna bakgrund att det inte har visats att Polar Prints anbud inte uppfyller det obligatoriska kravet att maximal förstoring ska vara minst 40x vid en skärmstorlek på 15”.

Enligt förfrågningsunderlaget, punkten 1.2.9., ska varuprover på alla offererade artiklar i det skick och med den utrustning anbudet avser, vara inkomna till viss adress senast den 13 augusti 2010. Det är ostridigt att ett varuprov skickats in av Polar Print. LVI anför dock att det av Polar Print inskickade varuprovet inte uppfyller kravet att maximal förstoring ska vara minst 40x vid en skärmstorlek på 15”. Att ta in varuprov på offererade varor är ett av flera sätt för upphandlande myndigheter att kontrollera att de uppställda skall-kraven är uppfyllda. Eftersom det inte är möjligt att skicka in ett varuprov med en egenskap som ännu inte finns på marknaden

anser förvaltningsrätten inte att Polar Prints anbud borde ha uteslutits med hänvisning vad LVI anfört i denna del.

*Pris*

I förfrågningsunderlaget anges att utvärderingskriterierna är *pris* och *uppfyllelse av bör-krav* (de senare är viktade till 40 procent vid utvärderingen). Anbudsgivare kan välja om de vill offerera en produkt som uppfyller ett eller flera bör-krav eller välja att offerera en produkt som inte uppfyller bör-krav men som är billigare. Ett av de bör-krav som man kan välja att uppfylla är att man offererar en produkt som har läsbord. Viktningen ”görs per produkt d v s förhållandet mellan pris (pris i grundutförande, eventuella tillbehör och eventuella obligatoriska reservdelsbyten) samt produktspecifika bör-krav.” Enligt lämnat exempel på utvärdering innebär modellen att lämnat pris reduceras i förhållande till uppfyllda börpoäng varvid en s.k. slutlig prisbild erhålls. Om flera anbud härvidlag får samma summa ska enligt förfrågningsunderlaget ”antas det anbud som har lägst inköpspris på efterfrågat hjälpmedel i grundutförande”.

Den redovisade utvärderingsmodellen kan som sådan bedömas som tämligen svårbegriplig. Någon upplysning om vad som avses med pris i ”grundutförande” lämnas bl.a. inte. Landstingen har anfört att med detta avsetts pris på offererad vara, oavsett om denna är inklusive eller exklusive tillbehör. Rent språkligt kan enligt förvaltningsrättens mening vissa invändningar framföras mot detta. Det kan också påminnas om skrivningen i förfrågningsunderlaget där en uppdelning görs mellan *pris i grundutförande*, *eventuella tillbehör* och eventuella obligatoriska reservdelsbyten. Förvaltningsrätten finner trots detta inte anledning att ifrågasätta den av landstingen uppgivna avsikten, för detta talar den omständigheten att endast en prisuppgift efterfrågats. Någon position för uppgift om pris för grundutförande förekommer inte i förfrågningsunderlaget.



När det gäller den i målen aktuella produkten, *portabelt system till dator*, skiljer sig det vinnande anbudet och LVI:s anbud, förutom beträffande pris, endast i det avseendet att det vinnande anbudet till skillnad från LVI inte uppfyller börkrav om läsbord. I övrigt uppfyllar bägge anbuden samtliga börkrav. I kravspecifikationen anges läsbord som ett **Tillbehör som bör finnas**. Förvaltningsrätten påminner härvidlag åter om skrivningen på annan plats i förfrågningsunderlaget där skillnad görs mellan *pris i grundutförande* och *eventuella tillbehör*. LVI har lämnat två priser enligt den aktuella kravspecifikationen, ett inklusive och ett exklusive läsbord. Landstingen har i och för sig efterfrågat endast en prisuppgift. Något hinder att på detta sätt lämna två priser framgår emellertid inte av förfrågningsunderlaget. Landstingen har såvitt framgår inte heller begärt något förtydligande från LVI. Med det offererade priset exklusive läsbord har LVI:s anbud haft lägst utvärderingssumma, d.v.s. redan innan fråga om ”inköpspris på efterfrågat hjälpmedel i grundutförande” uppkommit. En utvärdering på detta sätt torde närmare ha motsvarat *det ekonomiskt mest fördelaktiga* anbudet, särskilt med beaktande av att en sådan produkt utan läsbord varit helt jämförbar med den produkt som utvärderats för den vinnande anbudsgivaren. Då det således inte förelegat något hinder mot att lämna två prisuppgifter på det sätt som LVI gjort, detta i viss mån i stället kan ha motiverats av skrivelser rörande grundutförande respektive tillbehör samt landstingen inte begärt något förtydligande av anbudet i detta avseende finner förvaltningsrätten att LVI:s anbud bort utvärderas utifrån det för bolaget mest fördelaktiga priset. Den av landstingen gjorda utvärderingen kan därför anses stå i strid med såväl det egna förfrågningsunderlaget som principen om likvärdig behandling i 1 kap 9 § lagen om offentlig upphandling.

**HUR MAN ÖVERKLAGAR**, se bilaga (DV 3109/1B)



Jan Bratt

